

Enola Holmesová

Případ tajemné krinolíny

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Nancy Springerová
Enola Holmesová – Případ tajemné krinolíny – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Mojí matce

Enola
Holmesová

PŘÍPAD TAJEMNÉ KRINOLÍNY

Nancy Springerová

přeložila Vendula Davidová

FRAGMENT

KVĚTEN, 1889

Scutari, Turecko, 1855

(Slabší povahy mohou přeskočit rovnou na první kapitolu.)

Na kopci nad přístavem stojí obrovská čtvercová budova, která sloužila jako kasárny pro tureckou armádu. Nyní je z ní peklo na zemi. Zápach nafouklých mrtvol, krav, koní a lidí plujících v moři je nic v porovnání s puchem uvnitř obří zděné krychle. Na kamenné podlaze tam hlava na hlavě leží nemocní nebo umírající muži, většina z nich jsou britští vojáci. Mnozí pod sebou nemají ani trochu slámy nebo deku na přikrytí. V pekle je docela ticho; pacienti jsou tu tak zoufalí, bezmocní a slabí, že trpí téměř mlčky a tisíce z nich pomalu umírají na infekci, gangrénu nebo cholera.

Jedním z těch, kteří tu bezvládně leží a s velkou pravděpodobností se nedožijí ani další noci, je sotva dvacetiletý muž. Vedle něj se krčí vyděšená dívka, dokonce mladší než on, která na toto strašné místo přišla s ním. Od jejich svatby neuplynul

ani rok. Vojáky na frontu většinou doprovází manželky, které se pak vlečou za plukem s dítětem v náručí. Není totiž žádný způsob, jak by muži mohli domů posílat peníze, a bez nich by tam jejich ženy vyhladověly.

Mnoho z nich hladoví i tak.

Opodál ve stejném nemocničním pokoji utírá žena v beztvarem šedém přehozu a čepici zaschlý hnís z očí jiného nebožáka. Od doby, co do Scutari přijela hrstka odhodlaných sester z Anglie, se tu poměry o něco zlepšily. Podařilo se jim vydrhnout špinavé podlahy, umýt zanedbaná těla pacientů a odvšivit některé příkrývky. Ten voják s infekcí v očích možná oslepne, ale může se považovat za šťastlivce, protože živá odsud vyjde méně než polovina z těch, kteří sem vstoupí.

„No tak, nemněte si oči,“ napomene ho sestra, „ani když vás moc svědí, protože jinak se vám do nich z rukou dostanou špatné věci.“

Přes nekonečnou chodbu nemocničních pokojů přichází další sestra. Štíhlá žena aristokratického vzezření drží v ruce lampu, protože venku už padá tma. Její oválný obličej působí velmi mile, je symetrický a vyzařuje z něj klid. Hladké vlasy s pěšinkou uprostřed vypadají pod bílým krajkovým čepcem zavázaným pod bradou jako dvě hnědá křídla. Žena postupuje pomalu vpřed, zastavuje se u mnoha pacientů a jemným melodickým hlasem s nimi promlouvá. „Dopis vaší matce jsme odeslali, Higginsí. Nemáte vůbec za co děkovat. Jedl jste už dnes, O'Reilly? Dobře. Zítřa bych pro vás měla mít připravenou deku. Použil jste čistou houbu, Waltersí?“ Pak se zastaví

u sestry, která se stará o slepnoucího muže: „Dobře. Teď se vracíte do svého pokoje, začíná se stmívat.“

Když sestra odejde, Dáma s lampou pokračuje vpřed a zastaví se u té třesoucí se dívky, která se choulí u svého manžela v bezvědomí. Sestra se na něj podívá, sklopí lucernu a posadí se na studenou kamennou podlahu. Hochovy bosé zmodralé nohy si položí do klína a rychle je rukama promne, aby je alespoň trochu zahřála.

„Jinak mu pomoci nedokážu,“ pronese k dívce, která tam s vytřeštěnými očima tiše sedí.

„Teď musíš jít, dítě. Můžeš se vrátit zítra ráno.“

Vyhublá mladá žena se na ni beze slova úpěnlivě podívá.

Sestra na její pohled odpoví, jako kdyby to byla vyřčená prosba. „Vím, že chceš být s ním, dítě. Je ale zakázáno, aby tu ženy zůstávaly přes noc, a pokud to nedodržíme, armáda nás může poslat zpátky do kuchyně, anebo ještě hůř, zpátky do Anglie.“ Svůj jemný hlas nikdy nezvýší a její obličej, i když hubený, nejeví známky únavy, zlosti nebo frustrace, naopak zůstává andělsky klidný. Pak znovu promluví: „Kdyby na to došlo, nikdo by se o ty nebohé duše nepostaral, a to ani ve dne. Takže musíme jít. Rozumíš?“

Předpokládá, že ji to děvče slyší, a doufá, že i chápe. Ačkoli se mladá žena ani nepohne, v očích nemá žádný vzdor, jen absolutní vyčerpání.

„Pojď.“ Sestra jemně položí mužovy nohy zpět na zem, vezme do ruky lucernu a zvedne se. „Pojď, doprovodím tě a posvítím ti přitom na cestu.“ Nabídne dívce ruku a mladá nevěsta

se k ní natáhne, aby to vřelé sevření přijala. Starší žena jí pomůže na nohy. Chvilí obě stojí ruku v ruce a dívají se na tu, dalo by se říct, mrtvolu.

Dívčiny tenké rty se třikrát pohnou naprázdno a pak mladá žena zvláště trhaným, nesouvislým a smutným hlasem promluví. „To je muj manžel,“ oznámí bezmocně a zbytečně.

„Já vím, drahoušku, ale stejně tu nemůžeš...“

„Von je dobrej chlap,“ pokračuje dívka, jako kdyby neslyšela. „Menuje se Tupper. Thomas Tupper. Někdo krom mě by si to měl pamatovat.“

„Ano, samozřejmě, že ano,“ utěšuje ji Dáma s lampou. Díky svému konejšivému tichému hlasu, který budou oslavovat ti, co přežijí Scutari, se stane známou. „Tak pojďte, paní Thomas Tupperová.“

KAPITOLA PRVNÍ

„Slečno Meshlová,“ zvolala paní Tupperová, když brala můj prázdný talíř, „dybyste měla čas si na chvíli sednout a promluvit si...“

To upoutalo mou pozornost ještě dřív, než moje postarší paní domácí, hluchá jako patrona, větu dokončila. Mluvila totiž potichu, místo aby křičela, což obvykle dělá, ale hlavně u ní bylo nadmíru nezvyklé, že by si jako neslyšící chtěla povídat. Její žádost o „promluvu“ byla vlastně zcela výjimečná. Obvykle jsem po jejích skromných večeřích (dnes, protože je sezóna jarních cibulek, to byla cibulovo-rybí polévka s chlebovým pudinkem) jen kývla, abych jí poděkovala, a přesunula se do soukromí svého pokoje, kde jsem se mohla zbavit šminek, cingrlátek a výplní „slečny Meshlové“. Pak jsem si obyčejně sedla do polstrovaného křesla, nohy položila na podnožku a udělala si pohodlí.

„Potřebovala bych poradit,“ pokračovala paní Tupperová a přitom položila bílou polévkovou mísu z porcelánu na kamna,

jako kdyby to byl hrnec, a pak seškrabala zbytky chlebového pudinku do kbelíku, místo do misky pro kočku. Protože jsem byla velice zvědavá, co ji trápí, kývla jsem na ni a naznačila, že jsem ochotna jí naslouchat.

„Sednem si,“ řekla.

Já jsem samozřejmě už seděla u stolu, ale přesunuly jsme se do ošuntělého „obývacího pokoje“ na druhém konci jejího příbytku. Dům měla sice čistý, ale nebyl ničím víc než chatrčí. Posadila jsem se na židli, zatímco moje bytná se hrbila na kraji pohovky z žíní a upínala na mě svůj nevýrazný šedý pohled.

„Nic mi do toho není, ale všimla sem si, že ste víc, než se na první pohled zdáte,“ prohlásila, jako kdyby měla potřebu vysvětlit, proč se svěruje někomu tak mladému. „Nejste jen pracující holka, jak to může vostatným připadat, ne dyž se převlíkáte za žebračku nebo za urozenou dámu anebo dyž si dáte všecku tu práci vydávat se za jeptišku...“

Svůj úlek jsem se ani nesnažila skrývat. Tohle neměla vědět. Kdyby se to dostalo k mým bratrům, Mycroftovi nebo Sherlockovi, a oni by v londýnském East Endu našli místo, kde jsem ubytovaná, zásadně by to ohrozilo mou svobodu.

Vypadalo to, že paní Tupperová si mých rozpaků nevšímalá. „... a snažíte se pomoci těm, kterejm je zima a maj hlad,“ pokračovala, „a kde na to berete, to ví jen pánbů.“ Zírala na mě zespod, protože nikdy nebyla nijak vysoká, a zakřivená páteř ji ještě zmenšovala. Pak dodala: „Ste dobrej člověk, slečno Meshlová, nebo jak se vlastně vopravdu menujete...“

„Enola Holmesová,“ zašeptala jsem proti své vůli. Naštěstí mě určitě neslyšela, a tak bez povšimnutí pokračovala.

„... a ste taky vlivná vosoba, tak doufám, že mi pomůžete.“

Ona mně pomohla už mnohokrát. Starala se o mě, když jsem byla nemocná a měla horečku, a taky když mě napadl škrtič. Držela nade mnou mateřskou ochrannou ruku. Přitom já si mohla jen představovat, jaké to je mít normální matku. Paní Tupperová, která mi nutila jelita k snídani a povzbuzovala mě ve chvílích melancholie, se jako správná máma zcela určitě chovala. Samozřejmě, že jsem jí chtěla pomoci. „Dobré nebe,“ vykřikla jsem a nahnula se k ní, „co se děje?“

Sáhla do kapsy, vytáhla obálku, která zjevně dorazila dnešní poštou, a podala mi ji. Kývla jsem a gestikulovala na ni, jako bych já byla ta hluchá, a ona mě pak pobídla, abych obálku otevřela a přečetla si obsah.

Světlo z přízemního okna paní Tupperové, na které byla náležitě hrdá, protože na okna byla zákonem uložená daň, sláblo, ale vzkaz byl napsaný černým indickým grafickým inkoustem tak tučně, že jsem ho viděla úplně jasně. Písmo protínalo tlustý papír tím nejbrutálnějším způsobem, jaký jsem kdy viděla – bylo hranaté a ježaté a každý tah připomínal sílu zbraně, kyj na jednom konci a rapír na druhém. Stálo tam:

**POŠTOVNÍ HOLUBE, OKAMŽITĚ DORUČ VZKAZ
PTAČÍHO MOZKU, NEBO BUDEŠ LITOVAT,
ŽES KDY ZE ŠCUTARI ODEŠEL.**

Scutari? Dopis jsem si přečetla ještě dvakrát, ale nedokázala jsem z něj pochopit nic jiného než výhrůžku. Obsah byl sice zneklidňující, ale mě víc polekal ten rukopis.

„Poznáváte ten rukopis?“ zeptala jsem se.

„Ech?“ Paní Tupperová si přiložila naslouchátko k uchu a já do něj zakřičela: „Znáte to písmo?“ Už jsem ale předem znala její odpověď, protože kdyby si ten, kdo jí vyhrožoval, myslel, že by jeho rukopis mohla poznat, určitě by ho pozměnil nebo například vystříhal písmena z novin, jak to měli ve zvyku dělat zloduchové z populárních románů.

„Ech? Jaké pásmo?“

Hrom do toho, v téhle situaci bych jí to nejradši napsala na tabulku, ale jako většina obyčejných lidí ani paní Tupperová neuměla moc dobře číst.

„To *písmo!*“ zkusila jsem to znovu.

„Nikdy sem ho neviděla. To bych si přece vybavila, něco tak kostrbatýho, ne?“ Gesty vyjádřila znepokojení a údiv. „Myslím, že si mě s někým splet.“

„Možná,“ zapochybovala jsem, protože příjmení Tupper nebylo vůbec běžné. Já vlastně žádného jiného Tuppera nebo Tupperovou neznám. Bylo to ale samozřejmě příjmení jejího dávno zesnulého manžela, který mohl mít v Londýně ještě nějaké žijící příbuzné. „Měl pan Tupper rodinu?“

„Ech?“ znovu si přiblížila naslouchátko k uchu.

Zaječela jsem do něj: „Pan Tupper!“

„Umřel ve Scutari.“ Paní Tupperová si objala paže, jako by jí byla zima, ačkoli byl příjemný květnový večer. „Je to už

skoro třicet pět let a já na to nikdy nezapomenu. Strašlivý místo. Jako peklo na zemi.“

Klesla jsem zpátky do své nepohodlné židle a sama sobě hubovala: Scutari. No samozřejmě. Britské ústředí v Turecku během krymské války.

„Byl pan Tupper v armádě?“ zeptala jsem se.

„Ech?“

Abych ušetřila milého čtenáře této konverzace, povím ve zrychlené verzi příběh mé paní domácí, který mi během několika hodin velmi zmatečně vypověděla. A není divu, protože krymská válka byla jedním z nejrozpačitéjších konfliktů, způsobených lidskou hloupostí: Anglie a napoleonská Francie, velmi nepravděpodobní spojenci, se dali dohromady s pohanským Tureckem, což je ještě nepravděpodobnější, proti už tak umírajícímu gigantovi, kterým byla Ruská říše. „Nemají za úkol rozjímat, mají jít a umírat,“ – muži jdoucí na jistou smrt kvůli Bohem zapomenutému poloostrovu v Černém moři. Krym zamořily vši velikosti pavouků, velké tlusté blechy a krysy tak přerostlé, že před nimi utíkali i teriéři.

Pan Tupper (vysvětlila mi paní Tupperová) nicméně odcestoval na Krym za obchodem, byl takzvaným soumarem, což byl člověk, který prodával vojákům zásoby, protože jejich zlodějští dodavatelé je nebyli schopni doručit. Chytil se příležitosti a bez váhání vzal svou novomanželku s sebou. Oba byli ještě tak mladí. Viděli ženy důstojníků, které své muže doprovázely se zástupem služebnictva, sadami stříbrných příborů a ložního prádla, jako kdyby jely na dovolenou, a ne do války. Žen, které

cestovaly s armádou, byly tisíce, od pomocnic ve vojenských táborech až po milosrdné sestry. Žádná neměla tušení, že většina z nich, stejně jako jejich muži, zemře.

Ne v boji, ale na nějakou chorobu.

„Byla to krymská horečka,“ vysvětlila paní Tupperová. „Thomas tam ležel a nevěděl vo světě, krev mu tekla z uší, vočí, pusy i nosu. Já se mu snažila pomoct, tak sem zaplatila místním žebrákům, aby nás na volským povozu vzali do velký nemocnice ve Scutari, víte.“ Kroutila hlavou, když vzpomínala na svou vlastní nevinnost. „Myslela sem, že ho tam doktoři a sestry daj dohromady. Řikalo se, že sou tam nový sestry z Anglie.“

Tyto sestry, jak jsem se později dozvěděla, byly podřízené rozkazům armádních lékařů, kteří je považovali za obtížný hmyz, protože se pletly do mužského pole působnosti. Co je ale horší, mužští nadřízení je měli za civilní špionky, jejichž úkolem bylo svými slepičími nápady, jak *pečovat* o vojáky, zkazít dobře zažitou praxi. Armáda na tyto pečovatelky uvalila mnoho omezení. V rámci zachování slušnosti například ženy nesměly docházet do nemocničních pokojů v noci.

Každé ráno tedy musely odklízet ty, kteří se nedožili dalšího dne.

Včetně pana Tuppera.

„Trochu sem ho vomyla, zašila ho do jeho deky a voni ho pak hodili do velkého hrobu společně s třiceti dalšíma, který tu noc zemřeli,“ pověděla mi paní Tupperová. Pak mi vysvětlila, že její živobytí – manželovo zboží, stan, nákladní poníky,